

Claudiu-Lucian Topor, Alexander Rubel (coordonatori), „The Unknown War” from Eastern Europe. Romania between Allies and Enemies (1916–1918), Iași/Konstanz, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”/Hartung-Gorre Verlag, 2016, 308 p.

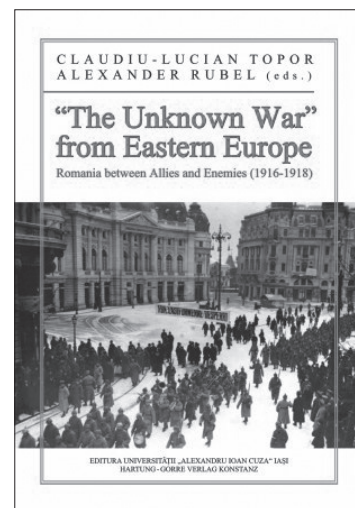
În vara anului 2016 s-au împlinit o sută de ani de la intrarea Regatului României în Marele Război, conflict care a adus, cu prețul a numeroase jertfe umane și materiale, drame, suferințe și traume resimțite până astăzi, realizarea unității naționale a românilor. Sub semnul comemorării acestui moment, în intervalul 14–15 aprilie 2016, la Iași, sub egida Universității „Alexandru Ioan Cuza” și a Centrului Cultural German, s-au desfășurat lucrările conferinței internaționale „Romania between Allies and Enemies. 100 Years after the Entry into the War”, în urma căreia a rezultat și volumul supus atenției noastre.

Volumul coordonat de istoricii Claudiu-Lucian Topor și Alexander Rubel vine, într-o mare măsură, să întregască seria contribuțiilor individuale (mult prea lungă pentru a fi enumerată în cadrul unei recenzii), a volumelor colective și a revistelor cu tematici dedicate istoriei Primului Război Mondial (amintim, în acest sens, volumele *Primul Război Mondial. Perspectivă istorică și istoriografică*, coordonat de Ioan Bolovan, Gheorghe Cojocaru și Oana Mihaela Tămaș, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană/Centrul de Studii Transilvane, 2015, *World War I. The Other Face of the War*, coordonat de Ioan Bolovan, Rudolf Gräf, Harald Heppner și Oana Mihaela Tămaș, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană/Centrul de Studii Transilvane, 2016, precum și cel de-al doilea număr al anuarului „Astra Sabesiensis”/2016-numărul 3/2017, în pregătire, de asemenea, fiind dedicat aceluiași subiect).

Volumul se deschide printr-o notă introductivă (pp. 9–13), semnată de istoricul ieșean Claudiu-Lucian Topor, care prezintă, succint, motivația publicării acestei culegeri de studii, precum și principalele contribuții istoriografice ale ultimelor secole dedicate participării Regatului României la conflagrația care a zguduit lumea începutului de secol XX.

Din punct de vedere structural, într-un mod ingenios, lucrarea este împărțită în cinci secțiuni,

în cadrul fiecăreia fiind grupate mai multe studii, după cum urmează: „*A Nation before the Storm: The Controversy over Romanian Neutrality*” (cu studiile: „Romanian Neutrality in Context: Comparative Remarks on Romania and Sweden during the First World War”, semnat de Michael Jonas de la Universitatea „Helmut-Schmidt” din Hamburg; „The Controversy over the Bessarabian Question in the Romanian Kingdom (1914–1916)”, semnat de Andrei Cusco de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și Flavius Solomon de la Institutul de Istorie Națională „A. D. Xenopol” din Iași; „Italy and Romania: Glances Crossed between Common Interests and Divergences”, semnat de Emanuela Constantini de la Universitatea din Perugia), „*War Decisions: August 1916-People Reactions and Expectations*” (cu studiile: „The 1916 Moment from the Perspective of the Ottoman-Romanian Relations-an Overview”, semnat de Silvana Rachieru de la Universitatea din București; „Austria-Hungary and Romanian Entry into the War 1916. A Study of Viennese Public Opinion”, semnat de Alma Hannig de la Universitatea din Bonn; „How Did the Two Romanian Churches from Transylvania React to Romania’s Entrance in the First World War?”, semnat de Lucian Turcu de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), „*Military Strategy and War Experiences*” (cu studiile: „Die militärischen Maßnahmen Österreich-Ungarns gegenüber Rumänien bis zu Beginn der Mackensen-Offensive unter Berücksichtigung des

politischen Kontexts”, semnat de Christian Ortner de la Muzeul de Istorie Militară din Viena; „Pain and Relief in the Shadow of the Carpathians: the French Medical Mission at Iași, 1917–1918”, semnat de Nicholas Pitsos de la Centrul pentru Studii pentru Europa și Eurasia; „The Romanian Central Military Senate of the Officers and Soldiers from Vienna (31st October–27th November 1918)”, semnat de Mihai-Octavian Groza și Diana-Maria Dăian de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca; „German War Participants’ Spatial Experiences in Romania 1916–1918”, semnat de Gundula Gahlen de la Universitatea din Berlin), **„Military Administration and Victims of the War”** (cu studiile: „A Challenging Endeavour? Romanian Administration in the Territory Occupied by the Central Powers (November 1916–April 1917)”, semnat de Andrei Florin Sora de la Universitatea din București; „The Romanian Orthodox Church under German Military Occupation 1916–1918. A Reassessment of the Metropolitan Conon’s Attitude”, semnat de Dorin Demostene Iancu de la Arhiva Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române; „Thinking of Loved Ones and Always Away from Home. Refugees from the War in the Unoccupied Territory of Romania (1916–1918)”, semnat de Adrian Vițalaru de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; „The Routine of Suffering. Breaking the Laws of War on Romanian Territory”, semnat de Claudiu-Lucian Topor de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași); **„The Traces of War: Historical Memory and Cultural Heritage”** (cu studiile: „The Romanian Archives during the Great War”, semnat de Daniel Cain de la Institutul de Studii Sud-Est Europene; „Behind the Scenes of the Great War–General G. A. Dabija’s Memoirs”, semnat de Raluca Tomi de la Institutul de Istorie Națională „Nicolae Iorga” din București; „State and Church during the Great War. Protecting the Treasure of the Monasteries in Moldova (1916–1917)”, semnat de Ionel Moldovan de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; „Battles and Heroes in Teaching History: The Remembrance of the Romanian Military Campaign–1917”, semnat de Serinela Pintilie de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași).

Observăm, așadar, din simpla enumerare a titlurilor materialelor publicate, că acestea reconstituite etapele premergătoare intrării Regatului României în conflictul militar de partea Antantei, obiectivele urmărite, contribuția unor personalități politice și militare, precum și modul în care acest conflict a fost perceput în mentalul colectiv românesc.

De asemenea, publicarea materialelor în limba engleză și limba germană contribuie și va contribui la diseminarea acestora în rândul comunității academice internaționale, ceea ce, fără doar și poate, constituie un punct forte al volumului.

La toate acestea, se adaugă tipăritura în condiții grafice excelente, așezarea elegantă a textului în pagină, coperta atrăgătoare (care reproduce o fotografie, datată 6 decembrie 1916, cu soldații germani mărșăluind prin Bucureștiul ocupat), elemente care îndeamnă la o lectură imediată.

Reunind, astfel, 18 studii, grupate în cinci secțiuni, volumul supus atenției noastre reprezintă o veritabilă contribuție istoriografică, necesară revigorării cercetării istorice românești privind participarea Regatului României la Marele Război. Aceasta era necesară cu atât mai mult cu cât trăim și activăm într-o perioadă în care se manifestă, în scris și nu numai, o întreagă pleiadă de cercetători, specializați pe anumite sectoare și domenii ale istoriei, mai mult sau mai puțin avizați, mai mult sau mai puțin documentați, care compromit anumite subiecte. Din acest motiv, îi felicităm pe cei 20 autori ai celor 18 studii, precum și pe cei doi editori, care și-au dat mâna pentru publicarea acestui volum, care completează, redeschide sau reevaluează anumite dosare ale implicării românilor în Primul Război Mondial.

Mihai-Octavian Groza